

Протекле недеље највећи проблем Србије биле су две девојчице од девет година. Прича о близнакињама К. П. и В. П. из једне београдске школе које су месецима малтретирале своје школске другове, шамарале их и убадале оловкама, није се „скидала“ са ТВ-екрана и насловних страна. Родитељи осталих ученика су протестовали, школски инспектори писали записнике, психолози коментарисали, а једино се председник Србије још није огласио по овом питању. Као и увек, закључак је био исти: данашња деца су плод једне културе насиља, она су „пуна негативне енергије“, а за то су криви ратови, незапосленост, сиромаштво, телевизија, компјутерске игрице.

Тешко да је насиље у учионицама нешто ново, и бојим се да се често згражавамо над садашњошћу само зато што смо склони да романтизујемо прошлост. Без проблема могу да се сетим многих примера из времена када сам ја ишла у школу (осамдесете), а који су довољно драстични да би данас пунили новинске ступце. У првом основне два „беспризорна“ дечака из одељења учитељици су претњом батинама забрањивали чак да устане од катедре, нама су цепали књиге и свеске, а графити порнографског садржаја исписани аутолаком месецима су стајали на школској табли. У старијим разредима дошао је ученик који је из претходне школе избачен зато што је премлатио „теткицу“. Убрзо је опет избачен. Један интелектуално „инфериорнији“ клинац трпео је годинама свакодневна малтретирања и понижавања, од батина до спуштање гаћа. Било је доношења ножева у школу, испијања пива испод клупе, отимања новца за ужину, псовања мајке учитељици, бацања петарди под катедру, разбијених носева, избјених зуба, свега. Једино није било камера мобилних телефона да све то сниме нити Јутјуба да се на њему објави.

Није било баш толико боље ни претходним генерацијама. У Београду из времена наших родитеља туче у школама биле су свакодневна појава, исто се убадало оловкама, повремено су севали чак и ножеви, али бар једном месечно неко од ученика био би избачен из школе због лошег владања. Дечаци из пристојних кућа са 11-12 већ су пушили, али дроге и пиштоља, додуше, није било. Девојчице су још увек биле више разлог обрачуна него што су у њима учествовале, али еманципација је у међувремену надокнадила ту неравноправност. Туче између ђака различитих школа често су

завршавале тешким повредама. Уосталом, роман „Кад су цветале тикве“ Драгослава Михаиловића сасвим сликовито описује доба када су се „мангупи“ пребијали по улицама и силовали девојке по парковима.

Свакако ово не значи да на неке ствари не би требало обраћати пажњу само зато што их одувек има. Нити да је сада баш све исто. За почетак, како се може закључити из написа о проблему „близнакиња“, данас готово да нема начина да се таквом понашању стане на пут. Најзад, школовање је обавезно, а агресивно понашање ионако није кривица детета, већ, на пример, последица тога што га мајка није дојила или тата довољно грлио. Избацили насилника из школе је забрањено, чак и преместити га у другу школу није баш могуће, па су ученици који су пре неколико година ноћу провалили и запалили своју школу (!) кажњени једино смањеном оценом из владања. А оцена из владања притом не утиче на успех.

Наравно, наставници упорно од првог дана уче децу да никада и ни под којим условима не смеју да ударају. Нека деца, гле чуда, ипак то раде. Жртве се не бране, а није ни дозвољено, већ се жале наставницима, они опомињу насилнике, и тако свакодневно, без успеха. Онда се наставници жали директору, директори инспекцији, инспекција министарству. Ништа се, наравно, не поправља, а зашто и би, када нема ни отпора, нити казне. Чак се детету жртви саветује да промени школу. А онда родитељи изгубе живце и зову телевизију, новине. Сви се чуде, откуда одједном толико агресије међу децом.

На крају, када родитељи коначно схвате да им протести и сликање по новинама неће помоћи да реше проблем, неки од њих крену да га решавају сами. Рецимо, на најближем курсу дечјих борилачких вештина. На крају крајева, васпитачи можда морају да причају деци о миру, љубави и толеранцији, али родитељи ту обавезу баш и немају.